

Risiko for lungecancer fra boligopvarmning med træ

Kilde: Agnihotram V. Ramanakumar mfl. (2007): Risk of Lung Cancer from Residential Heating and Cooking Fuels in Montreal, Canada (American Journal of Epidemiology, Vol. 165, s. s. 634 - 642.

Både i rige og fattige lande er indendørs luftforurening et problem for folkesundheden. De største problemer opstår, når ildstederne findes i selve opholdsrummene og der mangler skorstene. Blandt de vigtigste kilder til denne luftforurening er biprodukterne fra opvarmning med kul og træ i form af fine partikler og gasser.

I de senere år er man blevet opmærksom på, at brugen af forurenende opvarmingskilder i boligen, specielt træfyring, kan øge risikoen for kræft. Men hidtil har denne risiko ikke været i fokus i vores del af verden. Rygning inkl. passiv rygning som årsag til lungekræft har haft næsten hele opmærksomheden.

Ny undersøgelse fra Canada

Derfor er en ny undersøgelse fra Canada om risiko for lungecancer fra brændsler til opvarmning og madlavning interessant. Den blev præsenteret i 2007 i et amerikansk tidsskrift for epidemiologi.

Undersøgelsen blev udført i Montreal-området og omfattede 35 - 75 årige, der var hjemmehørende i denne region. De diagnosticerede tilfælde med lungekræft på storbyens 18 hospitaler i 1996 og 97 deltog i undersøgelsen.

Der blev udført interviews med ca. 1200 af tilfældene eller deres nærmeste pårørende. Svarende hertil med hensyn til alder og køn blev der også udvalgt en kontrol-gruppe til interviews. Begge grupper fik blandt andet spørgsmålet: "Har du nogensinde boet heltids i et hus eller en lejlighed, der hovedsagelig blev opvarmet af en ovn eller et ildsted i selve opholdsrummene?" Resultaterne fra undersøgelsen blev bl.a.

vist i tabeller. Til vores formål er tabel 5, s. 640 særlig interessant. Tabellen viser, at blandt kvinder er risikoen for at få lungekræft dobbelt så høj for dem, der svarede "ja" til spørgsmålet end for dem, der svarede "nej". Den samme forskel er der ikke for mænd, og deres risiko er generelt lavere. Forfatterne antager, at forskellen på mænds og kvinders risiko hænger sammen med, at kvinder traditionelt opholder sig flere timer indendørs i hjemmet end mænd.

Risiko for lungekræft for kvinder

Det er især en form for lungekræft der giver højrisiko, nemlig småcellet lungecancer. Undersøgelsen understøtter altså den hypotese, at der er en stigende risiko for lungecancer for kvinder eksponeret for boligopvarmning med træ.

I øvrigt nævner den amerikanske artikel, at der er mange tegn fra de fattige lande på sundhedskadelige effekter fra træfyring i hjemmet. Brugen af traditionelle brændsler øger risikoen for tuberkulose, astmaanfald, andre luftvejslidelser, og flere forskellige kræftformer. Angående lungekræft kommer de stærkeste evidenser fra studier af kvinder i Kina og Indien.

Det danske *Ugeskrift for læger* omtalte kort undersøgelsen i 2007 (169 (16): 1414), men uden at fokusere specifikt på undersøgelsens resultater i relation til brændeovne.

Solveig Czeskleba-Dupont
(orig. febr. 2008)
Marts, 2011

braenderoeg@braenderoeg.dk